

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНБАЛЫ ПСИХОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ

**«ПСИХОДИАГНОСТИКА ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДІ ӨТКІЗУ
ПРАКТИКАСЫ»**

**ПӘНІ БОЙЫНША ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН
БАҒДАРЛАМАСЫ**

**IMMSP 100730- «ПСИХОДИАГНОСТИКА ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ
ЗЕРТТЕУЛЕРДІ ӨТКІЗУ ПРАКТИКАСЫ»**

**6B03107-Психология» - мамандығы бойынша бакалавриаттың
білім беру бағдарламасы**

**2-Курс
Күзгі семестр
Кредит саны-9
2025-2026 оқу жылы**

Оқытушы: профессор Бердібаева С.Қ.

Алматы, 2025

БАҒДАРЛАМА

«ПСИХОДИАГНОСТИКА ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДІ ӨТКІЗУ ПРАКТИКАСЫ» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы

Емтиханға шығарылатын оқу тақырыптары: Емтиханға сиплабуста берілген тақырыптар беріледі. Тақырыптық мазмұндар барлық жұмыстарды катиды: дәрістер мен семинарлар тақырыптары, студенттердің өзіндік жұмыстарының тапсырмалары

Қорытынды емтихан жазбаша формада оф-лайн форматта өтеді

Оқытудың нәтижелері:

- психодиагностика және ғылыми зерттеулерді өткізу практикасының психологиялық ерекшеліктерін зерттеу негізінде психодиагностика туралы теориялық білімдерін қалыптастыруға;
- психодиагностика зерттеулерін, әдіснамасын, әдістерін және психодиагностика ғылыми зерттеулер практикасын, ғылыми зерттеулердің заңдылықтарын талдау арқылы оның табиғатын түсінуге;
- психодиагностика әдістер мен әдістемелер мәселесі, ғылыми зерттеудің негізгі принциптері мен оның психодиагностикамен байланысын және психодиагностиканың мазмұнын түсіну арқылы ғылыми зерттеулер практикасының ерекшеліктерін анықтау үшін психодиагностикалық-эксперименттік зерттеу әдістерін қолдануға;
- психодиагностикадағы бағалау түрлерінің типологиялық классификациясы мен ғылыми зерттеу практикасының психологиялық табиғатын талдау арқылы психодиагностиканың негізін түсінуге оның ғылыми классификациясын жасауға;
- психодиагностикадағы тұлға теорияларының әртүрлі бағыттары мен зерттеу әдістерін, ғылыми зерттеудің когнитивті мүмкіндіктерін талдау арқылы психодиагностың белсенділігі мен реттеуші механизмдері түсініктерін қалыптастыруға бағытталған психологиялық жоба және бағдарлама құрастыруға;
- психодиагностикадағы психологиялық білімдерді практикада қолдануда өз ойын, әрекетін басқарау алу, жоспарлай білу, тың ұсыныстар айта білуге; сәттілікке ұмтылуға, тапсырмаларды орындауда зерттеушілік дағдыларын көрсете білуге;
- ғылыми әдебиеттер мен білімінің қайнар көздерін оқу үшін қажетті ізденіске; білімдерді талдауға, тәжірибеде тексеру іс-әрекетіне; әртүрлі қатынас жүйесінің психологиялық аспектілерін кәсіби зерттеулерде, кәсіби іс-әрекетте және жеке өмірінде қолдана алу тиімділігін арттыруда өз бетінше логикалық түрде жүйелеуге, талдауға, қорытындылауға, эссе, тезистер мен баяндамаларды кәсіби деңгейде жаза алуға, ақпараттық технологияларды кеңінен білуге және өз уақытын тиімді басқара алуды меңгеруге.

Емтиханға дайындалуға арналған шамалас тақырыптар:

МОДУЛЬ 1 Жаңа заманауи психодиагностика және психодиагностиканың әдістемелік негізі

1. Кіріспе, бағдарлама мен курстың презентациясы: психологиялық диагностиканың негізгі принциптері мен әдіснамалық негіздері
2. Психологиялық диагностикадағы зерттеу объектілері

3. Психологиялық диагностиканың жалпы теориялары. Психологиялық диагностика процесі. Біріншілей, қайталанған, консультациялық және бағыттаушы диагностика. Эксперименттік цикл және диагностикалық цикл теориясы
4. Психологиялық диагноз. Сөйлесу және тыңдау
5. Ақпаратты жинау, өңдеу және талдау. Психологиялық диагностиканың негізгі дағдылары. Психиатриялық психодиагностика. Психологиялық диагностика мен психологиялық бағалаудың айырмашылығы мен байланысы.
6. Психодиагностикадағы орнату техникасы, Психологиялық диагностиканың симптоматикалық негіздері. Когнитивті белгілер. Эмоционалды және ерікті мінез-құлық белгілері
7. Жалпы және күрделі психологиялық проблемалардың диагностикасы. Невроздардың диагностикасы. Психодиагностиканың психотесттердің дамуымен тығыз байланыста дамуы
8. Психологиялық мәселелердің әлеуметтік себептерін, когнитивті себептерін, биологиялық себептерін диагностикалау. Классикалық өлшемдер теориясы
9. Психологиялық мәселелердің этиологиялық диагностикасы
10. Психологиялық мәселелердің сапалық және сандық диагностикасы. Идентификациялық диагностика. Психикалық аурулар мен тұлғалық бұзылыстарды диагностикалау

Модуль 2. Психологиялық зерттеулердің ғылыми негізі

11. Ғылым, ғылыми әдіс және ғылыми білім нені білдіреді? Ғылыми іс-әрекеттің мақсаты, психологиядағы зерттеу әдістері мен техникалары. Психологиялық зерттеулер және олар не үшін маңызды. [Психологияда өлшеу, бағалау және тестілеу, адам интеллектісі](#)
12. Жақсы зерттеу сұрақтарын, эмпирикалық тексерілетін зерттеу сұрақтарын құрастыру, зерттеу сұрақтарын бағалау. Зерттеу этикасы. АРА стиль. Этика кодексі. Этикалық зерттеулердің моральдық негіздері
13. Психологиялық зерттеулерде теорияларды қолдану. Психологиялық өлшеудің практикалық стратегиялары, психологиялық өлшеу сенімділігі мен өлшемнің жарамдылығы, психологиядағы өлшеу, бағалау және тестілеу
14. Эксперименттік зерттеулер. Эксперименттік дизайн. Экспериментті өткізу. Эксперименттік емес зерттеулер. Сұрақнамалы зерттеулер. Сұрақнама үшін анкета құрастыру, Бір субъектілі зерттеулер
15. Сурететуші статистика. Психологиядағы ғылыми эксперименттер: танымдық процестерге эксперимент ұйымдастыру. Инференциальды статистика. Нольдік гипотезаны тексеруді түсіну. Психологиялық эксперименттің математикалық негізі.- Корреляциялық және эксперименттік жобалар арасындағы айырмашылықтар

2025-2026 оқу жылының қысқы семестрі кезіндегі қорытынды бақылау формаларының сипаттамасы (емтихан)

ЕМТИХАНҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Емтихан – дәстүрлі жазбаша формадағы емтихан.

Емтихан форматы-оф-лайн

Әрбір студент үшін тапсырмалар индивидуалды болады:

сұрақтар саны: 3

Емтиханды тапсыру күні мен уақыты: қысқы емтихан сессиясының кестесіне сәйкес өткізіледі.

Тапсырманы орындау уақыты: 120 минут (2 сағат)

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАНДЫ ӨТКІЗУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. Пән бойынша қорытынды емтиханға аралық бақылаулардан тиісті шектік балл алған білім алушы жіберіледі;
2. Қорытынды емтиханға кешігіп келген білім алушы емтиханға жіберілмейді;
3. Емтихан тапсыру кезінде білім алушыға шпаргалка, ұялы телефон, смарт-сағат, т.б. техникалық құралдарды (рұқсат етілген құралдардан басқа, мысалы: калькулятор, сөздік және т.б.) қолдануға, сондай-ақ басқа білім алушылармен сұрақтың жауабына қатысты сөйлесуге тыйым салынады.

Ескерту: Егер білім алушы емтихан ережелерін бұзса (шпаргалка қолданғаны анықталса немесе т.б. жағдайлар), оның нәтижесі жойылады.

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: «Психодиагностика және психологиялық зерттеулерді өткізу практикасы»

Қорытынды бақылау формасы: оф-лайн жазбаша формадағы емтихан
Бакалавриат білім беру бағдарламасы

СТАНДАРТТЫ ЕМТИХАН: ЖАЗБАША (ОФЛАЙН)

№	Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
		«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
		90-100 балл	70-89 балл	50-69 балл	25-49 балл	0-24 балл
1	Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	Өте жақсы" баға барлық үш сұрақтың толық ашылуын (алынған білім шегін де), әр тұжырым мен қорытындының егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтитын, логикалық және дәйекті түрде құрылған, аудиториялық сабақ	"Жақсы" баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелерді толық емес қамтиды, негізгі ережелердің қысқартылған дәлелдерін қамтитын жауап үшін қойылды, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілді. Жауапта стилистикалық қателік	Қанағаттанарлық" баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылды, негізгі ережелерді үстіртін дәлелдейді, баяндада композициялық диспропорцияларға, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол	Қойылған сұрақтарды дұрыс жарияламау, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды теорияларды білмеу; Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

		тарда өткен тақырып тарының мысал дары мен расталған жауап үшін қойылады.	тер, термин дердің дұрыс қолданыл мауы мүмкін.	береді теория лық ережелерді аудиториялық сабақтардың әзірленген кон спектілерінің мысалдары мен суреттемейді.		
2	"Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану"	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа толық, дәлелді жауап, курстың практикалық мәселелерін шешу;	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық шешпей қойылған сұраққа толық емес, дәлелді жауап беру; курс бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану;	Материал фрагменттелген, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білімін үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шешпе алмау - мау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктерді қабылдау.	Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және жалпылау жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
3	Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа толық, дәлелді жауап, курстың практикалық мәселелерін шешу; ғылыми ережелер, қолданылған әдістеме мен технологияның дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, ғылыми тіл	Тұжырымдамалық материалды пайдалану да 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтиже сіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктер болуы	Тапсырма өрескел қателіктер мен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылады.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

	сұраққа толық, дәлелді жауап, курстың практикалық мәселелерін шешу	дің нормаларын сақтау, тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі (+графикалық деректер арқылы негіздеу нәтижелерін визуализациялау)				
--	---	--	--	--	--	--

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы:

Қорытынды баға (ҚБ) = (Б1+Б2+Б3) / 3, мұнда Б – критерий бойынша балл.

Пән бойынша баға қою критерийлері:

1 сұрақ 30 баллмен бағаланады

2 және 3 сұрақ 35 баллмен бағаланады

Емтихан жұмыстарын бағалау білім алушының жауабының толықтығы дәрежесі ескеріліп 100 баллдық шкала бойынша жүргізіледі

Шкалалар, баллдар	1 сұрақты бағалау	2 сұрақты бағалау	3 сұрақты бағалау
90-100 өте жақсы	26-30	32-35	32-35
70-89-жақсы	23-27	26-31	26-31
50-69 қанағаттанарлық	14-21	18-24	18-24

Оқу әдебиеттері:

Негізгі:

1. Бакирова, Г.Х. Психология развития и мотивации персонала: учебное пособие / Г.Х. Бакирова. - М.: Юнити-Дана, 2015. - 439 с.
2. Воронин, А.Н. Дискурсивные способности: теория, методы изучения, психодиагностика / А.Н. Воронин; Российская академия наук, Институт психологии. - М.: Институт психологии РАН, 2015. - 176 с.
3. Квитко, В. Другое руководство по диагностике агрессивности методом рисуночных ассоциаций / В. Квитко. - Прага: AnimediaCompany, 2017. - Ч. 1. - 147 с.
4. Квитко, В. Другое руководство по диагностике агрессивности методом рисуночных ассоциаций / В. Квитко. - Прага: AnimediaCompany, 2017. - Ч. 2. Метод диагностики вербальной агрессивности (DiVA – ДиВА). - 65 с.
5. Колесников, В.Н. Лекции по психологии индивидуальности: монография / В.Н. Колесников; Министерство образования и науки Российской Федерации, Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего профессионального образования «Московский педагогический государственный университет». - 2-е изд., испр. и доп. - М.: МПГУ, 2017. - 224 с.
6. Кривцова, Е.В. Толерантность личности в системе ценностного самоопределения: монография / Е.В. Кривцова, Т.Н. Мартынова. - 2-е изд., доп. и перераб. - М.; Берлин: Директ-Медиа, 2015. - 140 с.

7. 7.Практикум по психодиагностике \\\ составители З. А.И. Гарбер, Д.В. Иванов,С.К. Бердибаева.-Казак университеті, Алматы, 2019.- 365 с.
8. 8.Психология: практикум / Министерство образования и науки Российской Федерации, ФГБОУ ВПО «Кемеровский государственный университет культуры и искусств», Социально-гуманитарный институт, Кафедра педагогики и психологии и др. - Кемерово: КемГУКИ, 2015. - 120 с.
9. 9.Тарасова, С.И. Психодиагностические методики: учебное пособие / С.И. Тарасова, Е.В. Таранова; Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего профессионального образования Ставропольский государственный аграрный университет, Кафедра педагогики, психологии и социологии. - Ставрополь: Ставропольский государственный аграрный университет, 2015. - 68 с.
10. 10. Управление персоналом: учебник для вузов / Е.А. Аксенова, Т.Ю. Базаров, Б.Л. Еремин и др.; под ред. Т.Ю. Базарова, Б.Л. Еремина. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Юнити-Дана, 2015. - 561 с.
11. 11. Хинканина, А.Л. Психодиагностика: учебное пособие / А.Л. Хинканина; Поволжский государственный технологический университет. - Йошкар-Ола: ПГТУ, 2016. - 80 с.

12. Қосымша әдебиеттер:

13. 1.Бердібаева С.Қ. Математикалық психология. Эксперименттік психология. Алматы, Қазак университеті, 2012. 175 б
14. 2.Гуревич, П.С. Психология личности: учебное пособие / П.С. Гуревич. - М.: Юнити-Дана, 2015. - 559 с.
15. 3. Идентичность и социализация в современном мире: сборник методик / под ред. Т.Д. Марцинковской. – М.: МПГУ, 2015. - 112 с.
16. 4. Лисовская, Н.Б. Психология кадрового менеджмента: учебно-методическое пособие / Н.Б. Лисовская, Е.А. Трощина; Министерство образования и науки Российской Федерации, Российский государственный педагогический университет им. А. И. Герцена. - Санкт-Петербург: РГПУ им. А. И. Герцена, 2015. - 224 с.
17. 5. Лурия А.Р. «Лекции по общей психологии».-М., Издательство: [Питер](#), 2020, 384 с.ISBN: 978-5-4461-0814-5
18. 6. Менегетти, А. Образ и бессознательное/ А. Менегетти; под науч. ред. Н.В. Гришиной. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: НФ «Антонио Менегетти», 2016. - 596 с
19. 7. Портер Алан. Психология. Все, что вам нужно знать, - в одной книге.-М., Из-во – [Бомбора](#), 2022 , ISBN 978-5-04-112106-8.-256 с.
20. 8.Чуприкова Н.И. «Психика и психические процессы. Система понятий общей психологии».-М., Издательство: [ЯСК](#) 2015 608 ISBN: 978-5-94457-229-

21. Ағылшын тілді әдебиеттер:

22. 1.Викенс, А. Введение в биопсихологию. Нью-Джерси: Прентис-Холл.-2019
23. 2. Газзанига, М.С., Иври, Р. Б., и Мангун, Г. Р. Когнитивная нейробиология: биология разума (3-е место). Нью-Йорк, Нью-Йорк, Нортон и Нортон.-2019
24. 3.Карлсон, Н. Физиология поведения. Нью-Джерси: Pearson EducationInc.-2013
25. 4.Kalat, J.W. Биологическая психология. КА: Wardsworth / Thomson Learning.-2016
26. 5.Колб Б. и Уиншоу I. Введение в мозг и поведение. Нью-Йорк: Издательство Worth.- 2013
27. 6.Пинель, J.P.J. Биопсихология. Нью-Джерси: Pearson Education Inc.-2021
28. 7.Хофер, С. И Алвин, Д. Справочник по когнитивному старению: междисциплинарный. -2008
29. 8. 12.Vittorio Lingiardi, Nancy McWilliams (2017). Psychodynamic Diagnostic Manual, Second Edition: PDM-2 2nd Edition

30. Кәсіби мәліметтер базасы:

31. 1.ICP 2020
32. 2.ICBA 2022

- 33. 3.GAB 2022
- 34. ICBA 2023
- 35. ICBA 2024
- 36. ICBA2025
- 37. Шабельников В.К. Теоретическая психология., Москва, 2013.- 400 с.
- 38. M/Zeidner, G.Matthews, R.Roberts (Eds.). What We Know about Emotional Intelligence.- МП, 2009.-442 p.
- 39. **Интернет-ресурстар:**
- 40. 1.<http://www.psychology.ru>
- 41. 2.<http://www.flogiston.ru>
- 42. 3.<http://www.colorado.edu/VCRsearch/integrity/humanresearch/CITI.htm>
- 43. 4.CyberBear (<http://cyberbear.umd.edu>)
- 44. 5. <http://www.umd.edu/psych/>)
- 45. 6. <http://www.humanities.edu.ru>